

УКРАЇНА VS РОСІЯ

Бізнес з росією?

Нещодавно у київському видавництві «Компás» у моєму перекладі вийшов роман класика мексиканської літератури Хуана Рульфо «Педро Парамо», а щойно мої видавці ознайомили мене зі своїм листом до Агенції Балсельс (Барселона), правовласника творів цього та багатьох інших визначних іспаномовних письменників, у зв'язку з поширеною на ФБ-сторінці Агенції інформацією про видання трьох творів цих письменників (серед них і «Педро Парамо») російським видавництвом «Ексмо», можливо, найогиднішим із російських видавництв (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1254533363349211&set=pcb.1254533400015874>).

При цьому в дописі Агенції поява цих видань у росії вітається як «живі мости між мовами та культурами».

Видавництво «Компás» в цьому зв'язку підготувало лист до Агенції Балсельс, я ж долучив до нього свій коментар, з яким прошив би ознайомити читачів «Читомо».

Я вдячний спів-засновникам видавництва «Компás» Марині Марчук та Анабель Сотело Рамірес за чітку позицію.

До відома агенції Балсельс хочу додати свою недавню історію.

У ніч проти 25 травня російський безпілотною врізався в будинок метрів за 400 від мого дому з протилежного боку вулиці.

Нас з дружиною не зачепило, бо ми були на вулиці між будівлями. А тим, хто бігли в підземне укриття саме в той будинок, дісталось. Ми ж пересиділи ніч у метро. Моїй квартирі обійшлося двома вибитими шибками на балконі та однією в кімнаті.

Але справа не в мені особисто. Справа у мільйонах моїх співвітчизників, проти яких уже четвертий рік веде війну росія. Справа у загиблених мирних людях, у вбитих і покалічених дітях, зґвалтованих жінках, зруйнованих будівлях і людських долях.

Я перекладав твори Карпент'єра, Рульфо, Кортасара, Гарсії Маркеса, Варгаса Лйоси – багатьох авторів агенції Балсельс, на книгах яких агенція заробила свою репутацію. Я зустрічався з Нобелівським лауреатом Маріо Варгасом Лйосою під час його візиту солідарності до України в листопаді 2022 року. Інший

Нобелівський лауреат, великий маестро Габо, автор «Ста років самотності», з яким я також мав честь бути знайомим, колись сказав, що людській самотності може протистояти лише людська солідарність. Шкода, що в агенції Балсельс сьогодні забули ці слова.

Робити чи не робити бізнес з росією – вибір кожного. Я не можу втручатися у видавничу політику зарубіжної агенції. Але мушу застерегти: російські видавництва платять податки в державний бюджет, кошти з якого йдуть на вбивство моїх співвітчизників.

Російська брехня закінчиться тільки разом з росією

13 квітня Польща відзначала День пам'яті жертв Катині, 85-ї роковини злочину радянської/російської імперії. У виступі під час офіційних заходів у Варшаві того дня прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск згадав уранішній ракетний обстріл Сум: «... Зло, яке було джерелом цього злочину, все ще перебуває біля нас. Вербна неділя, щойно закінчилася літургія. У місті Суми кілька годин тому російські ракети впали на молитовників: жінок, дітей та чоловіків, які йшли на службу...»

Отже, зло те саме. Мені ж хотілося б привернути увагу до іншої події та іншої дати – 18 квітня – безпосередньо пов'язаних із Катинською трагедією.

18 квітня 1943 року сср офіційно заявив, що поляків у Катинському лісі розстріляли гестапівці. Насправді місць знищення польської військової і не лише еліти (адже йшлося і про тих військових, які були не кадровими офіцерами, а прикликаними на службу лікарями, викладачами, інженерами, митцями) було кілька: ліс поблизу села Катинь Смоленської області, тюрми Твері (тоді Калінін) і Харкова, а ще в'язниці в Західній Україні та Західній Білорусі. Страти відбувалися за спеціальними рішеннями політбюро цк вкп(б) від 5 березня та 5 квітня 1940 року.

З цілком таємної записки від 3 березня 1959 року тодішнього голови кбс сср Шелепіна на ім'я Хрущова відома загальна кількість убитих: 21857. Саме стільки архівних справ Шелепін пропонував знищити (кінці в воду), що й було зроблено. Виконавців злочину також цілком таємним наказом від 26 жовтня 1940 року було нагороджено.

Наступну доповідну записку вже 22 лютого 1990 року тодішній завідувач міжнародного відділу цк кпсс, секретар цк кпсс писав уже на ім'я майбутнього (з легкої руки демократичного Заходу) лауреата Нобелівської премії миру Горбачова. Цього разу йшлося про знайдені архівні документи і пропонувалося звинуватити в Катинському злочині вище керівництво нквд – Берію та Меркулова, що й було зроблено.

Таким чином, злочин частково було визнано через 50 років, провини покладено на розстріляних 1953 року ватажків радянських каральних органів. Позиція росії досі полягає в тому, що ніякої провини та відповідальності вона за собою не визнає, а розсекречувати архівні документи 85-річної давнини не збирається, мотивуючи це знов-таки їхньою надзвичайною таємничістю.

Я розумію президента Зеленського, коли він відмовляється вести переговори з путіним. Але з ким в росії взагалі можна вести переговори? Чим імперіаліст Навальний був би кращим за імперіаліста путіна? Після путіна до влади в росії прийде новий путін тільки з іншим прізвищем, якого підтримають ті самі понад 80% імперськи налаштованого населення. Приклади «борця з культом особи» Хрущова та автора «перебудови» Горбачова – найкраще цьому підтвердження.

Переговори можна буде вести не з наступниками путіна, а з наступниками росії – державами без імперських амбіцій, які колись-таки (бо імперії не вічні) постануть на її місці. Варто усвідомити це самим і привчати до цієї думки партнерів.

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ,
Надзвичайний і Повноважний Посланник України,
лауреат літературних премій імені Максима Рильського,
Григорія Кочура, Миколи Лукаша, Василя Мисика,
Романа Гамади в галузі перекладу

